

0	3	5	7	10	13	19	25	36	48	55	62	69	75	85	90	92	93	95	96	97	99	100
0	2	4	6	8	10	15	20	30	40	45	50	55	60	70	80	85	90	92	94	96	98	100

Maanantaina 9. syyskuuta 2013

PÄIVÄSTÄ TOISEEN

09.09.13

Aurinko nousee

Helsingissä kello 6.34
ja laskee kello 20.00
Oulussa kello 6.22
ja laskee kello 20.07
Utsjoella kello 6.01
ja laskee kello 20.20

Päivän sana

9.9. *Kun Jumala näin pukee kedon ruohon, joka tänään kasvaa ja huomenna joutuu uuniin, niin tottahan hän teistä huolehtii, te vähäuskoiset!* Matt. 6:30

10.9. *Jos Herra ei taloa rakenna, tur-*

haan näkevät rakentajat vaivaa. Jos Herra ei kaupunkia vartioi, turhaan vartija valvoo. Ps. 127:1

Nimipäiviä

Tänään maanantaina: Isto, Eevert, Vertti
Huomenna tiistaina: Kalevi, Ka-leva

Mietelause

Lamppu ei pakota sinua valoonsa, vaikka kompuroitit pimeässä.

Anthony de Mello

Lähetä merkkipäiväilmoitus Maaseudun Tulevaisuuteen
Julkaisemme vain päivänsankarin suostumuksella lähetettyjä merkkipäivätietoja. Kirjallisesti lähetettävissä tiedoissa tulee olla merkkipäivän viettäjän nimi, ikä, merkkipäivän ajankohta, titteli, kotipaikka ja lyhyt maininta merkkipäivän vietosta. Kuvaksi käy mustavalko- tai värikuva. Palsta on maksuton. Tiedon tulee olla perillä viisi päivää ennen lehden ilmestymistä. Osoite: Maaseudun Tulevaisuus, ”Merkkipäivät”, PL 440, 00101 Helsinki, tai sähköpostilla merkkipaivat@maaseuduntulevaisuus.fi

TERVEENÄ TYÖSSÄ

Kun ystävyys päättyy

Mitä ystävyys on? Määritelmiä lukieissa tulee mieleen, että ystävyyttä idealisoidaan jopa enemmän kuin rakkautta. Ihanteellinen ystävyys ei pääty koskaan, ei edes petokseen. Riidat pitää sopia, ja ystävyyden täytyy kestää vanhuuteen asti: sellaista on aito ja oikea tosiystävyys. Ystävä ei petä, jätä tai hylkää – odotukset ovat niin korkealla, ettei edes pyhimys ehkä selviäisi niistä. Ikuista ystävyyttä ylistetään ihmissuhte-oppaissa ja aforismeissa.

Todellisuus on toisenlainen. Suurin osa ystävyyksistä ei kestä läpi elämän. Eri elämänvaiheissa ystäväpiiri vaihtuu. Ylästeen kaverit vaihtuvat lukiolaisiin ja yliopistossa muodostuu oma porukkansa. Kotiäidit erkaantuvat toisistaan, kun lapset kasvavat, uraohjukset porhaltavat kaltaistensa seurassa. Myös muutokset arvoissa tai asenteissa erottavat ystävyksiä. Yhtiökumppanuus tai työtoveruus ystävän kanssa voi aiheuttaa hankaluuksia, ellei ongelmiin ole varauduttu esimerkiksi työnhajuksessa.

Suurin osa ystävyyksistä kuitenkin hiipuu luonnostaan pois kuin yhteisestä sopimuksesta. Ei tunnu enää olevan tarpeeksi puhuttavaa. Riita, väärinymmärrykset ja loukkaantumiset kertovat siitä, että aika on ehkä ajanut ystävyyden ohi. Ystävyyyden katkaisemisen vaihtoehtona voisi silloin olla tuntuavuus, jonka keveys sallii paremmin kaverin hyvistä puolista nauttimisen. Sydänystäviä ihmisellä voi kuitenkin olla vain rajallinen määrä.

Ongelmaksi ystävyyden katkeaminen muuttuu silloin, kun jompikumpi haluaisi jatkaa läheistä ystävyyttä. Hylätty ystävä tuntee surua, ärtyymystä ja alkaa etsiä syitä tapahtuneeseen. Teinkö jotakin väärin? Pitääkö asiaa yhdessä selvittää? Jotkut etsivät syyllisiä ja löytävät sen helposti entisestä ystävästä. ”Hän olikin aika kamala tyyppi. Minä olen itse ollut aina niin hyvä ystävä hänelle.”

Hylätynki tuleminen synnyttää vihaa, ja ihminen repäisee itsensä irti entisestä etsimällä syyllisen yksinomaan vasta-puolesta niin kuin avioerossakin. Kun ex-ystävä nähdään ilkimyksenä, ei tarvitse miettiä omaa osuutta vuorovaiku-tuksessa. Vasta myöhemmin on ehkä mahdollista ymmärtää, miksi iystävyyys päättyi ja ottaa siitä opikseen.

Vaikka ystävät ovat tärkeitä mielenterveydelle, aiheuttaa ihanteeksi lukittu ystävyysideali enemmän ongelmia kuin ratkaisee niitä.

Jos ystävyys ei tunnu hyvältä eikä ole vastavuoroista, sitä ei kannata nimittää ystävyudeksi. Pahaa oloa tuottavaa ystävyyssuhdetta ei tarvitse väkisin jatkaa. Mukavia muistoja ja ystävän hyvää puolia voi arvostaa, vaikka ystävyys päättyyisi. Välirikko tarjoaa mahdollisuuden pohtia omaa käyttäytymismallia suhteessa muihin. Kaikkia ystävyyskäsi ei ole tarkoitettu kestämään.

ANNA LASSILA on lapinjärveläinen luomuviljelijä, kirjailija ja perheterapeutti RR.

anna.lassila@helsinki.fi

LUKENUT MIES

Kairanmaan mestari

Pentti Haanpää (1905–1955) on Suomen ehdottomia kirjailijoita. Ehdokas Suomen Akatemiaan, vaikka ajatus häntä itseään kovin huvitti.

Haanpäätä paljonkin lukeneet tuntevat hänen elämästään vain pääkohdat: Eli ympäristönsä mielestä joutilasta kirjailijaelämää Pohjois-Pohjanmaalla Piip-polassa. Hukkui juovuspäissään mökkijärvelään. Siinä pyhiinval-elluskohteemme.

Asioita perusteellisesti ton-kinut **Matti Salminen** syöttää pimennyksestä Otavan kustan-suvirkailijaa Eino Kauppista. Tämä kaappasi kirjailijan kuole-man jälkeen jäämistön pääosan vuosikymmeniksi, mutta elämä-kertayritys tyrehtyi alkuun. Osan aineistosta Salminen pelasti Haanpään perillisten jäljiltä ros-kalavalta.

Haanpää on etenkin masta-ajan ihmisten ja yhteisön lelariilinen kuvaaja, realistinen, karvas ja humoristinen sanataituri. Lapuanliikkeen ja Risto Rytin rautaisella otteella dominoimalla 1930-luvulla hän ei vuosikausiin saanut kirjojaan julkaistuksi. Monet parhaista teoksista jul-kaittiin vasta tekijän kuoleman jälkeen.

PEKKA ALAROTU

Matti Salminen: Pentti Haanpään tarina. 304 sivua. Into.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Lasten sosiaaliset suhteet ovat erilaiset ja hiljaisetkin oppilaat pääsevät paremmin mukaan.

OPETTAJA MARJA MATTILA

Leirikoulussa parasta on eläintenhoito

JAANA KANKAANPÄÄ

LUUMÄKI (MT)

”Bensaa!”

”Joo, ja Axea vähän, ni hyvin syttyy.”

Keravalaisen Killan koulun 12-vuotiaat ovat neljättä eli viimeistä päivää leirikoulussa. Paikkana on luumäkeläinen maatila, ja juuri nyt luokka on jaettu tehtävärasteja kiertäviin ryhmiin.

Tällä rastilla vuollaan kiehisää ja syytetään nuotio.

”Kiehisää?”

”Näinkö?” kysyy parivaljakko, joka kasaa kalliolle halkoja.

Ei, vaan partioittytty **Emilia Mäkelä** näyttää, kuinka sytyk-keitä vuollaan.

Puolukat poimittiin itse

Täällä Tuhannen tarinan talossa on myös kalliokiipeilyt, kalas-teltu, savusaunottu, leivottu rönttösiä ja tietenkin hoidettu eläimiä. Rönttösten jauhot tuli-vat paikallisesta myllystä ja puo-lukat lapset poimivat itse.

Leirikoulussa näet myös opi-taan. Kuutosluokan ympäristö- ja luonnontietoon tulee kotieläi-mistä kerralla tiivis paketti.

Tuntuuko tämä koululta?

”Ei!”, lapset vastaavat.

On vapautta. Maalaismureke ja muusi voittavat kouluruuan ja tuore leipä näkkin.

Ja tällä kouluviikolla on juhlit-tukin: pidetty diskoa ja vietetty synttäreitä. Lasten mielestä lei-rikoulussa on parasta eläinten-hoito sekä kalliolta laskeutumi-nen ja itse tehty omenapiirakka.

Yhteishenkeä haravoimalla
Mukana oli 28 oppilasta, opet-taja **Marja Mattila** ja kaksi isää.

Aikuiset huomasivat, että maalla ryhmä toimii eri tavalla kuin Keravalla: riitoja ei juuri-kaan ole ja yhteishenki on hyvä.

”Lasten sosiaaliset suhteet ovat erilaiset ja hiljaisetkin op-pilaat pääsevät paremmin mu-kaan”, Mattila kertoo.

Luokkahenki tiivistyi jo, kun reilun kuuden tuhannen euron matkakassaa kerättiin. Lapset myivät sukkiä, pitivät joulu-myyjäisiä ja diskoa, haravoivat ihmisten pihoja ja leipoivat opettajanhuoneeseen pullaa.

Lasten mielestä uurastus kan-natti.

”Tultaisiin uudelleen vaikka keväällä”, **Jenna Heljoranta** ja **Suvituuli Zitting** sanovat.

”Voisi täällä asuakin”

Opettajakin piti kokemastaan.

”Täällä on vapautta, maalais-elämää ja lannanhajua, mikä oli aluksi vähän vaikea paikka kaupunkilaislapsille”, Mattila nauraa.

Mitä yrittää haluaa opettaa?

”Haluamme tarjota lapsille elämyksellisen viikon ja näyttää, että maalla voi tehdä mukavia asioita”, Tuhannen tarinan ta-lon emäntä **Niina Sydänmaan-lakka-Wallis** kertoo.

”He ymmärtävät ehkä myö-hemmin, että maaseutukin on järkevää säilyttää ja että täällä voi elää ja asua.”

Lapsista löytyy vastakaikua.

”Leirikoulu on tuntunut tosi kivaltä ja hevosten hoitaminen on ihanaa”, sanoo **Tanja Vuo-renpää**.

”Eläinten hoitaminen on mu-kavaa, täällä on tilaa ja luonto on ihan lähellä. Tuntuisi mukavalta

”Lampaita ja vuohia on helppota paimentaa kepillä, koska ne peikäävät sitä”, Kalle Lauronen on huomannut.

asuakin täällä”, miettivät Vuo-renpää, **Atte Kontula** ja **Annika Meriläinen**.

”Mutta kaverit olisivat kauka-na.”

Poikaporukkaa arveluttaa.

”Kaupat on kaukana, ei ole asvalttia eikä voi skuaatata. Eikä ole kavereita, mutta toisaalta on näitä eläimiä...”

Eläintenhoito kävi työstä

Eläintenhoidossa lapset yllät-tivät työn määrää, sitovuus ja hoidokkien purevuus. Kanat ja

kukko, hevoset, vuohet lampaat, koira ja kissat jaettiin lapsille hoidettaviksi siten, että listalla oli eläinten nimet, mutta ei lajia. ”Me otettiin Aku ja Lines. Ne olivat kaksi lihavaa ankkaa”, **Onni Poutanen** kertoo. ”Niille annetaan vettä.”

Joonas Savolainen kaulailee kania ja **Ukko Kaila** on oppinut keräämään kanannunia.

Lapset ovat myös innokkaita lammias ja vuohipaimenia.

”Niille viedään heiniä ja vettä, päästetään välillä aitauksesta va-

paaksi laiduntamaan ja sitten ne pitää saada kiinni”, Atte Kontula kertoo.

”Minipossujakin harkitsim-me, kunnes selvisi, että niistä tulee sellaisia 90-kiloisia jättiläi-siä, jotka kumoavat leirikoulu-laiset”, Niina Sydänmaanlakka-Wallis kertoo. Siitä huolimatta luokka kirjoitti kiitoskirjeisiin-sä: ”Oli sikakivaa!”

Eksoottinen elämys

Sydänmaanlakka-Wallisin yri-tys leirittää syksyisin ja keväisin

koululuokkia ja lisäksi yöretkel-le tulevia ekaluokkalaisia.

”Suurin osa leiriläisistä tulee pääkaupunkiseudulta. Tämä on eksotiikkaa Helsingin seudun lapsille.”

Sydänmaanlakka-Wallis tee-kee yhteistyötä paikallisten ohjelmapalveluyritysten kans-sa, tarjoaa tilat erityisryhmien leireille ja järjestää tyky-päiviä sekä majoittaa tavallisia loma-laisia.

Lomanviettäjäperheistä val-taosa alkaa olla venäläisiä.

Leevi Parkkonen kokeilee, joko minuotio syttyy **Emilia Mäkelän** (takana) vuolemista kiehisistä.

Niina Sydänmaanlakka-Wallis opettaa **Aino Lehdolle** (vas.), **Wilma Kaarakaiselle** ja **Tanja Vuorenpäälle** puunnmittausta.

LEIRIKOULU

Maaseutu kiinnostaa

Ensimmäiset leirikoulut pidettiin Suomessa 1970-luvulla.

Kulta-aikaa oli 2000-luvun alkupuoli, jolloin niissä kävi jopa 3 500 luokkaa vuodessa. Nyt määrä on 1 500–2 000 luokkaa vuodessa.

Huono taloustilanne on vähentänyt yöpymisiä sisältäviä leirikouluja. Tilalle on tullut yhden päivän luonto- ja ympäristötretkiä.

Usein leirikouluaiset käyvät tutustumassa maalojen toimintaan.

Opetuksen maksuttomuus on säädetty perustuslaissa. Maksuttomuus ei saa kuitenkaan estää kouluja järjestämästä retkiä, leiri-kouluja tai muita tapahtumia. Opetushallituksen mukaan toisenlainen ympäristö voi monipuolistaa oppimista.

Retkiä ja leirikouluja voidaan kustantaa oppilaiden ja huoltajien keräämillä varoilla. Keruun tulee kuitenkin olla vapaaehtoista ja niidenkin oppilaiden voida osallistua, joiden perhe ei ole kerännyt rahaa.

Pihapiiri kertoo paikan his-toriasta: tämä on vanha maatila, jonka Sydänmaanlakka-Wallisin vanhemmat ostivat matkailu-käyttöön vuonna 1996.

Kaupalan ja luonto-opas-koulutuksen käynyt Niina otti yrityksen haltuunsa vuonna 2006.

”Matkailijoille tarjottava ruo-ka ei ole välttämättä naapurin isännän pellosta, mutta aina se on kotimaista”, Sydänmaanlak-ka-Wallis kertoo.

EIJA MANSIKKAMÄKI

KARI SALONEN

”Nuori poliitikko Anu oli kärsimättömämpi kuin minä nyt”, Anu Vehviläinen sanoo.

90. viite: Vehviläinen 50. Varat ohjataan omaishoitajien virkistystoimintaan. Ilmoittautumi-set juhlaan viimeistään to 12.9. Merja Heikkilä puh. 050 574 1692 tai merja.heikkila@eduskunta.fi

Syntymäpäiväjuhla 14.9. klo 15 Carelia-sali, Joensuu, onnitte-lujen

SARI PENTTINEN